

prima instanță: O. Parfeni
instanța de apel: A. Panov, V. Efros, A. Minciuna
instanța de recurs: Iu. Sîrcu, Iu. Bejenaru, M. Pitic

dosarul nr. 2rh-245/16

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecătorii Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând cererea de revizuire depusă de către Nicolae Uncuță,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Uncuță împotriva
Cancelariei de stat cu privire la contestarea ordinului de eliberare din funcție,
restabilirea în funcție, radierea înscrisurilor din carnetul de muncă, anularea ordinului
de salarizare, încasarea salariului ratat, încasarea salariului pentru absența forțată de
la lucru, restabilirea drepturilor la concediu anual, repararea prejudiciului moral,
încasarea cheltuielilor de judecată și anularea ordinului de numire în funcție,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 05 octombrie 2016, prin
care recursul declarat de către Nicolae Uncuță a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă:

La data de 29 octombrie 2015, Nicolae Uncuță a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Cancelariei de stat cu privire la contestarea ordinului de eliberare
din funcție, restabilirea în funcție, radierea înscrisurilor din carnetul de muncă,
anularea ordinului de salarizare, încasarea salariului ratat, încasarea salariului pentru
absența forțată de la lucru, restabilirea drepturilor la concediu anual, repararea
prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată și anularea ordinului de
numire în funcție.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 15 martie 2010 a fost
angajat în funcția de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de stat.

Menționează că, la data de 15 octombrie 2010, conform Monitorului Oficial
194-196 nr. 637 a intrat în vigoare Legea nr.199 cu privire la statutul persoanelor cu
funcții de demnitate publică, prin care statutul funcției a trecut din funcție ocupată de
funcționarul public în funcție ocupată de demnitarul public.

Susține că, nu a fost eliberat sau transferat din funcția cu statut de funcționar
public în cea cu demnitate publică, atât în perioada, ca funcționar public, iar apoi ca
demnitar public și-a exercitat sarcinile de bază și atribuțiile de serviciu neavând
careva sancțiuni disciplinare.

Afirmă că, la data de 09 octombrie 2015, prin ordinul nr.139-p a fost eliberat din funcția de șef-adjunct al Oficiului teritorial Bălți, în temeiul art.22 alin.(3) al Legii nr.199 din 16 iulie 2010, cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Invocă că conținutul normei date nu concretizează momentul, care ar reglementa sensul și esența noțiunii înainte de termen în situația sa, și, ca funcționar public și demnitar public nu a avut și nu a semnat un termen limită de activitate, mai mult că, nici legislația nu prevede acest termen.

Consideră că acest articol nu poate fi aplicat din lipsa clarității, cu atât mai mult că a fost angajat în bază de concurs, iar în ordinul nr. 157-p din 13 martie 2010 nu este indicat nici un termen de activitate.

Relevă că, angajatorul nu l-a informat despre schimbarea statutului de activitate și nu i-a propus modificarea contractului individual de muncă, astfel că, concedierea sa este o discriminare asupra persoanei sale, deoarece a fost eliberat din funcție neîntemeiat, nici în scris și nici oral nu i-au fost aduse la cunoștință motivele eliberării.

Mai relevă că, ordinul nr.142-p din 12 octombrie 2015 de numire în funcția de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de stat a Elenei Covaliuc, urmează a fi anulat, deoarece a fost emis cu abateri de la legislația în vigoare.

Ulterior, Nicolae Uncuță a depus mai multe cereri de concretizare a pretențiilor, într-un final a solicitat anularea ordinului nr.139-p din 09 octombrie 2015 privind eliberarea din funcție, restabilirea în funcția de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de stat, radierea înscrisurilor despre eliberare din carnetul de muncă, anularea ordinului nr.266-p din 09 iulie 2010 privind sistemul de salarizare și modificarea statutului juridic al șefilor adjuncți ai Oficiului teritorial al Cancelariei de stat din funcție publică în funcție de demnitate publică, radierea înscrisurilor efectuate în carnetul de muncă privind modificarea statutului juridic al șefilor adjuncți ai Oficiilor teritoriale, încasarea salariului ratat de funcționar public începând cu 09 iulie 2010 până la 09 octombrie 2015 și pentru întreaga perioadă de absență forțată de la lucru, restabilirea dreptului la concediu anual în calitate de funcționar public începând cu 09 iulie 2010 până la 09 octombrie 2015, restituirea sumei de 1577 lei cu titlu de ajutor material acordat pentru a. 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei, încasarea sumei de 1500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, anularea ordinului de numire în funcție nr.142-p din 12 octombrie 2015 a Elenei Covaliuc.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 09 februarie 2016 a fost admisă parțial acțiunea, a fost anulat ordinul Cancelariei de stat nr.139-p din 09 octombrie 2015, cu privire la eliberarea din funcție, prin care Nicolae Uncuță a fost eliberat din funcția de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de stat, a fost obligată Cancelaria de stat să-l restabilească pe Nicolae Uncuță la serviciu, în funcția de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de stat, din data de 09 octombrie 2015, a fost obligată Cancelaria de stat să radieze înscrisurile privind eliberarea din funcție în carnetul de muncă a lui Nicolae Uncuță, a fost încasată din contul Cancelariei de stat în beneficiul lui Nicolae Uncuță salariul pentru perioada

absenței forțate de la muncă, 09 octombrie 2015 - 09 februarie 2016 în sumă de 29 385,68 lei, a fost încasat din contul Cancelariei de stat în beneficiul lui Nicolae Uncuță suma de 7 346,42 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016 a fost respins apelul declarat de către Nicolae Uncuță, admis apelul declarat de către Cancelaria de stat, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, sub formă de încheiere prin care a fost dispusă încetarea procesului, deoarece pricina nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

La data de 20 iunie 2016, în termenul prevăzut de lege, Nicolae Uncuță a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 05 octombrie 2016, recursul declarat de către Nicolae Uncuță a fost declarat inadmisibil.

La data de 20 octombrie 2016, Nicolae Uncuță a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 05 octombrie 2016, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii instanței de recurs și deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016 și transmiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii de revizuire a invocat art. 449 lit. e¹⁾ din Codul de procedură civilă și a menționat că, prin hotărârea Curții Constituționale din 22 iulie 2016 a fost declarat neconstituțional pct.15 din Anexa la Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 care prevede că, șeful oficiului teritorial al Cancelariei de stat și adjunctul său, sunt persoane oficiale de stat exponente ale unui interes politic sau public deosebit care sunt exceptate de la adresarea în contencios administrativ, deoarece exceptarea actelor de numire și revocare din funcție a șefului și adjunctului Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat de la contestarea în instanța de contencios administrativ, privează aceste persoane de dreptul de acces liber la justiție și, într-un final, de dreptul la un proces echitabil, contrar art.20 din Constituție.

Susține că, prin hotărârea enunțată, Curtea Constituțională a mai subliniat că, accesul liber la justiție este consacrat ca un drept cetățenesc fundamental nu doar de Constituția Republicii Moldova, dar și de tratatele internaționale în domeniul dreptului omului.

Afirmă că, decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, cu referire la încetarea procesului, a fost întemeiată anume pe pct. 15 din Anexa la Legea contenciosului administrativ, însă urmare a constatării de către Curtea Constituțională la data de 22 iulie 2016, a faptului că, pct. 15 din Anexa la Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 contravine prevederilor constituționale și tratatelor internaționale și, anume, exceptarea actelor de numire și revocare din funcție a șefului și adjunctului Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat de la contestarea în instanța de contencios administrativ, privează aceste persoane de dreptul de acces liber la justiție, și de dreptul la un proces echitabil, se constată că concluzia instanței de apel încheierea instanței de recurs sunt ilegale.

Prin referința depusă la data de 14 noiembrie 2016, Cancelaria de Stat a RM solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Susține că, dispozițiile hotărârii Curții Constituționale din data de 22 iulie 2016, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Anexa la Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000 nu sunt aplicabile cauzei inițiate la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Uncuță împotriva Cancelariei de Stat.

Menționează că, decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, este anterioară datei de 22 iulie 2016, data adoptării hotărârii Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Anexa Legii contenciosului administrativ.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire întemeiată, pasibilă admiterii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 451 din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 CPC, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 din Codul de procedură civilă și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că, revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC.

În același timp, acest temei trebuie să vizeze circumstanțele care au constituit obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat.

În conformitate cu art. 449 lit. e¹) CPC, revizuirea se declară în cazul în care a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

În conformitate cu art. 450 lit. d¹) CPC, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. e¹).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, pentru revizuirea hotărârii pe temeiul invocat de revizuent este necesar ca legea aplicată de instanța judecătorească să fi fost declarată neconstituțională.

La caz, în temeiul hotărârii Curții Constituționale din 22 iulie 2016, s-a declarat ca fiind neconstituțional pct. 15 din Anexa la Legea contenciosului administrativ, care prevede că, șeful Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat și adjunctul său, sunt persoane oficiale de stat exponente ale unui interes politic sau public deosebit care sunt exceptate de la adresarea în contencios administrativ.

Prin urmare, reieșind din faptul că, decizia instanței de apel și încheierea instanței de recurs emise în prezenta pricina au fost fundamentate pe dispoziția legală citată supra, declarată de Curtea Constituțională ca fiind neconstituțională, Colegiul consideră justificată admiterea cererii de revizuire depusă de Nicolae Uncuță.

La acest capitol, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai reține și faptul că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că procedura de revizuire nu trebuie folosită de către instanțele naționale într-o manieră incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (cauza „Sfinx-Impex” SA c. Moldovei, nr. 28439/05 din 25 septembrie 2012).

Însă, potrivit practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele judecătorești naționale sunt în drept de a admite derogări din principiile și garanțiile stabilite prin normele Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, inclusiv și din principiul securității raporturilor juridice, când aceasta este necesar într-o societate democratică, pentru garantarea și respectarea intereselor ce prevalează interesele reclamantului, în special, în cazul în care aceasta o cer interesele justiției.

Potrivit opiniei Curții Europene a Drepturilor Omului, expuse în hotărârea pronunțată pe cauza Nikitin versus Rusia, redeschiderea procedurii în baza unor fapte noi nu constituie o încălcare a drepturilor fundamentale prevăzute de art. 4 Protocolul 7 al Convenției. În asemenea cazuri, când hotărârea irevocabilă respectivă a dus la unele consecințe negative serioase, care nu pot fi rectificate de cât prin reexaminarea sau redeschiderea cauzei, iar violarea constatată este cauzată de erori sau deficiențe de o asemenea gravitate încât apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor contestate, excluderea posibilității de revizuire a hotărârii, pentru motive formale, poate să ducă la încălcarea principiului echității și legalității hotărârii judecătorești, fiind lezată și încrederea publicului în autoritatea judecătorească.

Respectiv, admiterea cererii de revizuire în cauză, reieșind din sensul art. 3, 6 și paragraful 2 al art. 4 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, nu constituie încălcarea în privința intimatului a principiului securității raporturilor juridice, ci reprezintă o măsură necesară și admisibilă într-o societate democratică pentru apărarea unui interes public și a echității justiției. Redeschiderea procesului în pricina dată rezultă din circumstanțe și fapte noi, recent descoperite, care sunt de natură să afecteze decizia contestată, precum și din necesitatea înlăturării unor consecințe negative serioase, generate în urma încălcării flagrante a normelor

constituționale, care au lezat interese publice și care nu pot fi rectificate decât prin reexaminarea cauzei.

În asemenea împrejurări și întru evitarea admiterii unei încălcări a dispozițiilor statuate la art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire, de a casa încheierea instanței de recurs și decizia instanței de apel și de a transmite cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se admite cererea de revizuire depusă de către Nicolae Uncuță.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 05 octombrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Uncuță împotriva Cancelariei de stat cu privire la contestarea ordinului de eliberare din funcție, restabilirea în funcție, radierea înscrisurilor din carnetul de muncă, anularea ordinului de salarizare, încasarea salariului ratat, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, restabilirea drepturilor la concediu anual, repararea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată și anularea ordinului de numire în funcție, și se transmite cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic